
Državni izpitni center

M 1 1 2 1 9 1 1 4

JESENSKI IZPITNI ROK

**SLOVENŠČINA KOT DRUGI
JEZIK NA NARODNO MEŠANEM
OBMOČJU V PREKMURJU**

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 29. avgust 2011

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**A) Bralno razumevanje**

1. Sporazumevanje/komunikacija (Slovencev) 1 točka
2. Viki Grošelj/sporočevalec je navedel primer prijateljice Angležinje, ki se je na počitnicah v Kranjski Gori potrudila in skušala po slovensko kupiti znamko. (po smislu)
2 točki za smiselno poved, 1 točka za jezikovno pravilnost povedi 3 točke
3. Viki Grošelj, bralci revije Viva (vse ali nič) 1 točka
4. A, C, Č
Za vsak pravilen odgovor 1 točka, vsak napečen odgovor izniči pravilnega do 0 točk. 3 točke
5. Viki Grošelj na potovanjih in odpravah od Sibirije do Nove Zelandije ni srečal domačinov, ki bi zelo dobro znali govoriti angleški jezik. 3 točke
6. b – 1 točka

izpis: deležen odobravajočega kimanja
po daljših pogovorih bolele roke
pride do komičnih nerodnosti
vrsta je bila verjetno precej dolga
kakšna beseda izmuznila iz glave
nad njeno željo po taki komunikaciji navdušen
po izrazu na njenem obrazu...
Za vsak ustrezen izpis besedne zveze po 1 točka 2 točki
7. komentar 1 točka
8. Slika/fotografija predstavlja avtorja/sporočevalca. (po smislu) 1 točka
9. 1. odstavek: potovanje od Sibirije do Nove Zelandije
2. odstavek: način sporazumevanja na potovanjih (z domačini)
3. odstavek: zadržanost Slovencev pri sporazumevanju s tujci
4. odstavek: doživljanje prijateljice Carole
5. odstavek: avtorjevo mnenje o sporazumevanju Slovencev
(po smislu)
Za 5 ustreznih določitev podtem – 4 točke, za 4 – 3 točke, za 3 – 2 točki in za 2 – 1 točka. 4 točke

B) Razčlemba neumetnostnega besedila

1. pripovedovanje 1 točka
- 2.

IZPIS ZAIMKA	VRSTA/POIMENOVANJE	SKLON
Jih	Sam. zaimek/osebni	Tožilnik/4.
Vsak	Celostni	Imenovalnik/ 1.
V svojem	Pridevniški/svojilni	Mestnik/5.
Oni	Samostalniški/osebni	Imenovalnik
V mojem	Pridevniški/svojilni	Mestnik/5.
Jaz	Samostalniški/osebni	Imenovalnik
V njihovem	Pridevniški/svojilni	Mestnik/5.

Za 3 pravilne rešitve 1 točka, do 7.

7 točk

3. Carole, Ludwiga Wittgensteina – za izpis 1 točka.
b) Pri zapisu tujih osebnih lastnih imen ohranjamo izvorni zapis, če so imena prevzeta iz latiničnih pisav. (3 točke) 4 točke
4. Da 1 točka
Namesto nekaterih tujih zemljepisnih lastnih imen imamo slovenska imena ali pa jih pravopisno prilagajamo slovenščini. (po smislu) 2 točki
5. Zaporedje: 6, 7, 5, 4, 3, 2, 1, 8
Za 8 rešitev – 4 točke, 7 – 3 točke, 6, 5 – 2 točki, 3, 4 – 1 točka 4 točke
6. Carole po izrazu na njenem obrazu ni dobila občutka, da ni šlo vse narobe.
Sam nisem navdušen nad njeno željo po taki komunikaciji.
Za vsako v celoti jezikovno pravilno zanikano poved 1 točka. 2 točki
7. Jezika, deležen, po pogovorih, na izpitu – 1+1+1+1 4 točke
8. Plaz smeha 2 točki
Stalna besedna zveza salve smeha pomeni glasen in dolgotrajen smeh, tudi krohot. 2 točki
9. Osebek: Jezik je ogledalo človekove duše.
Povedkovo določilo: Slovenščina je moj materni jezik.
Desni prilastek: V politiki pride v ospredje moč jezika.
Za vsako ustrezno stavčnočlensko vlogo uporabljeno v povedi 1 točka. 3 točke
10. Vejice v povedi stojijo za naštevanje in ločijo dva priredna stavka. (po smislu) 3 točke
11. DA

$$\begin{array}{ccc} S \pm S / & & \pm S \\ & & S / S \end{array}$$
- Za obkrožitev Da – 1 točka, za grafični prikaz sestave povedi 3 točke in za določitev obeh odvisnikov 1 točka. 5 točk
12. Želita (sporazumeti), (nismo) zmogli (zmeniti) (vse ali nič – 1 točka)
Naklonski/modalni glagoli se vedno vežejo z nedoločnikom in jih uporabljamo, kadar hočemo poudariti sporočevalčevo željo/hotenje/sposobnost nekaj narediti. (2 točki) 3 točke
13. Slovenci; v komunikacijah
komuniciramo
takšna(bojazen)
bomo naredili/skušamo/obvladamo
sporazumevati
navezati stik s tujci
Za vsak pravilen izpis 1 točka. 7 točk

IZPITNA POLA 2

Vsebinska ustreznost: 0–8 točk

Informacije o organizaciji jezikovnih počitnic (kraj, čas, cena, dodatna ponudba)	6 točk
Opredeleitev namena	1 točka
Vljudnostni zaključek in pozdrav	1 točka

Zgradba: 0–3 točke

Zunanja oblikovanost uradnega dopisa (glava – 1 točka, podpis sporočevalca – 1 točka)	3 točke
Obseg v predpisanih mejah (1 točka)	
(Za več kot 15 besed pod/nad predpisano mejo se odbije 1 točka.)	

Jezikovna pravilnost: 0–6 točk

Za tri istovrstne ali raznovrstne napake se odbije 1 točka.

Slog: 0–3 točke

Upoštevanje načel praktične stilistike. Poudarjene primernost, jasnost in jednatost.

Zgled:

Turistična agencija Lipa
Prešernova ulica 2
Lendava

Lendava, 16. junija 2010

Gospod Janez Novak
Cvetlična ulica 15
Kranj

Spoštovani gospod Novak!

Prosili ste nas za informacije o jezikovnih počitnicah s tečajem madžarskega jezika. Obveščamo vas, da bo v mesecu juliju organiziran tečaj v sklopu enotedenskega letovanja v hotelu Lipa, in sicer v času od 7. do 14. julija. Pouk bo potekal vsak dan od 8. do 12. ure. Cena polnega penziona in tečaja znaša 320 evrov. Hotelski gostje imajo prost vstop v vse bazenske komplekse s termalno vodo.

Zaradi velikega zanimanja za jezikovne počitnice se prijavite najkasneje do 20. junija 2010.

Lep pozdrav.

Jana Horvat

IZPITNA POLA 3

Vrednotenje:

Vsebina:

– predstavitev oseb

József Sárdy, tajnik ekspoziture naglega vojaškega sodišča, je ob padcu Hortyjeve vlade bil pripravnik na vojaškem sodišču v Budimpešti, ob nastopu fašista Szalasyja in ob ruski nevarnosti, ki je pretila z vzhoda, pa se je odločil, da sprejme napredovanje in odhod iz Budimpešte v zakotno Soboto. Tukaj je z vojsko utaborjen v hotelu Dobray, kjer čaka na odločilni spopad s prihajajočimi Rusi. Med njim in hišno »glavno damo«, ki ji pravijo Cuker Neni, se vzpostavi nenavadno ljubezensko razmerje. Sárdy se zaveda, da je to najbrž edina oseba, ki je pripravljena streči njegovim muham in obscenostim, negovati njegove bolne, smrdeče noge. Je na robu norosti, popolnoma življenjsko otopel, edino, kar mu še daje občutek, da je živ, je želja po ubijanju.

Kolosvary je vojak v Sárdyjevi enoti v Dobrayu. Je edini med vojaki, ki mu je v tem hotelu nekako še uspelo ohraniti zdravo pamet. Ni vojni fanatik, saj razmišlja o umiku, celo dezertaciji. Ima tudi umetniško žilico, v trenutkih navdih z bajonetom vrezuje podobe konjev v steno hotela Dobray. Ranjen je v nenadzorovanem streljanju, do katerega pride potem, ko se pred Benkovo mesnico splašijo konji in v diru potegnejo za sabo tudi voz, na katerem so ruski vojaki. Kolosvary je v nekakšnem ljubezenskem razmerju z eno od hotelskih »dam«, z Linno. Ta je vanj zaljubljena, zanj je pripravljena narediti vse, z njim gre tudi v soboško bolnišnico, kjer ga zdravijo.

Cuker Neni je bila »glavna dama« v hotelu Dobray že pred vojno, ko naj bi tam delalo več prostitutk. Pred koncem vojne sta z njo samo še dve »dami«. Cuker Neni je vdana Sárdyju, streže njegovim muham (se npr. pretvarja, da je mrtva in leži na biljardni mizi, medtem ko oficir igra biljard), neguje njegove smrdeče, bolne noge, o katerih se je glas razširil vsenaokrog. Njena velika skrivnost je Linna. Ta je njena hči, vendar ji tega ne izda, se pa za njo žrtvuje – ko je Linna v nevarnosti, da bo obtožena za smrt poštarja, Cuker Neni prevzame krivdo nase.

Linna je ena od »dam« v Dobrayu, v resnici pa hči Cuker Neni, česar pa ne ve. Je zgled predanosti in zvestobe moškemu (Kolosvaryju), ne glede na njeno moralno sporno »službo«. Linna je oseba z morda največ skrivnostmi v romanu, saj na skrivaj sodeluje z natakarnjem Lacijem in tovarnarjem Benkom pri tihotapljenju partizanov in predstavnikov OF z druge strani reke Mure v Soboto. V samoobrambi ubije poštarja, ki jo hoče posiliti, nazadnje dela kot bolničarka v bolnici, saj je tam na zdravljenju njen vojak, ki ga je rešila pred Sárdyjem. Odraščala je pri revnem čevljarju Bubru, Židu iz Lendave, slutila je, da to niso njeni pravi starši, a o tem ni spraševala. Bubrova čudaška žena Ana je rada pela, Buber je igral violino, tako da je tukaj vzljubila glasbo. Po Bubrovi smrti se je priključila glasbeni skupini kot pevka, počasi pa je zabredla v prostitucijo. 1944., ko so sprejeti protižidovski zakoni, se zateče v Dobray k Cuker Neni. (Po 3 točke za predstavitev vsake osebe.)

Skupaj 12 točk

– primerjava razmerij

Možna primerjava: Obe ljubezenski razmerji sta nastali v izrednih okoliščinah vojnih razmer, ko ljudje pokažejo bodisi svoje najslabše bodisi svoje najboljše lastnosti. V obeh razmerjih izstopata s svojo predanostjo in zvestobo ženska lika, sta nekakšni Sonji Marmeladov, ki sta kljub moralni spornosti svojega načina služenja denarja visoko etični osebi. Moška lika sta vojaka, ki pa se vendarle navežeta na svoji ženski. Več človeške topline in morda tudi vračanja čustev odkrijemo v Kolosvaryjevem odnosu do svoje ženske, Sárdyju pa je Cuker Neni le še zadnja opora, da dokončno ne zdrsne v norost, je predmet zadovoljevanja njegovih obscenih potreb.

Skupaj 5 točk

– pojasnitev zgodovinskega ozadja

Primer možne pojasnitve: Hotel Dobray v Soboti je osrednje prizorišče romanesknega dogajanja tik pred koncem 2. svetovne vojne. Konec marca se namreč madžarska vojska umakne iz mesta, takoj na začetku aprila se umaknejo še Nemci, 3. aprila pa pokrajino osvobodi Rdeča armada. V naslednjih dneh se tukaj že zberejo partizani in aktivisti OF, ki prevzamejo oblast. Pripoved se analitično vrača k predhodnim dogodkom, vse tja do konca zime 1944, ko so Nemci iz Sobote deportirali Žide, v čas, ko so Sárdyja poslali iz Budimpešte v Soboto kot tajnika ekspoziture naglega vojaškega sodišča (po

padcu Hortyjeve vlade in nastopu fašistične vlade Ferenca Szalasyja ter vkorakanju Nemcev na Madžarsko).

Skupaj 5 točk

– opredelitev do vprašanja ljubezni in primer iz romana

Primer možnega odgovora: Tudi sam/sama menim, da je ljubezen osrednjega pomena za človekovo življenje. Je nekakšna odpoved egoizmu in daritev drugemu, kar je lepo razvidno iz ravnanja Cuker Neni in Linne, pa tudi iz toplega vzdušja, ki veje iz doma Šiftarjevih. Šiftarjevi hčeri Edini je to največja dota za življenje, kljub neizprosni udarcu usode že v samem otroštvu (deportacija Izaka, v katerega se je zaljubila). Iz ljudi, ki take ljubezni nikoli ne prejmejo od staršev ali drugih oseb, se rodijo razni Sárdyji, Puklasti Mihe in podobni.

Skupaj 3 točke

Jezikovna pravilnost:

za 4 istovrstne ali raznovrstne napake se odbije 1 točka – do 5 točk.

Skupaj 5 točk

Zgradba:

členjenost besedila – 1 točka

dolžina besedila – 1 točka (za 50 besed pod predpisano mejo se točka odbije)

Skupaj 2 točki

Slog:

bogastvo, ustreznost besedišča – do 2 točki; jasnost 1 točka

Skupaj 3 točke